

RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Dobrovičova č. 8, P.O.Box 155, 810 00 Bratislava

Rozhodnutie č.: RL/26/2016
Správne konanie č.: 328/SKO/2016

Bratislava dňa 27. 9. 2016
Doložka právoplatnosti:

R o z h o d n u t i e

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 328/SKO/2016 MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že v rámci programovej služby TV MARKÍZA odvysielal dňa 19. 1. 2016 v čase o cca 19:18 hod. v programe *Televízne noviny* príspevok s názvom *Voľby 2016: Prieskum*, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu tým, že v rámci predmetného príspevku, ktorý informoval o výsledkoch prieskumu volebných preferencií v súvislosti s parlamentnými voľbami 2016, neboli zverejnené výsledky preferencií všetkých politických subjektov, ktoré v týchto voľbách kandidovali,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

* * *

O d ô v o d n e n i e

Podľa § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich

vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), okrem ustanovení § 23 časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 12. 4. 2016 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. (ďalej len „účastník konania“), vo veci možného porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 19. 1. 2016 v čase o cca 19:18 hod. v rámci programovej služby TV MARKÍZA odvysielal v programe *Televízne noviny* príspevok *Volby 2016: Prieskum*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 2. 5. 2016, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 328/SKO/2016. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 4. 5. 2016 bola Rade listom zaevidovaným pod č. 1954/2016/P doručená žiadosť účastníka konania o zaslanie podkladov (monitorovacia správa/správa o šetrení sťažnosti) zhromaždených v správnom konaní a o adekvátne predĺženie lehoty na vyjadrenie sa.

Pracovný materiál Kancelárie Rady – Správa o kontrole dodržiavania povinností (sťažnosť č. 49/SO/2016) bol účastníkovi konania zaslaný ako príloha listu č. 2202/2016/O, ktorý mu bol doručený dňa 23. 5. 2016. V liste bol zároveň požiadaný, aby sa vyjadril do 5 dní odo dňa doručenia predmetného listu, a poučený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 30. 6. 2016.

Rada po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci rozhodla dňa 27. 9. 2016.

Podkladmi pre toto rozhodnutie sú záznam vysielania programu *Televízne noviny* odvysielaného na televíznej programovej službe TV MARKÍZA dňa 19. 1. 2016 v čase o cca 19:18 hod., prepis/popis skutkového stavu a vyjadrenie účastníka konania.

* * *

Popis/prepis skutkového stavu

19:00 začiatok programu *Televízne noviny*, prehľad správ
1. Slot a havaroval
2. Slotove jazdy

3. Zamotaná sieť

4. Lekár väznil ženu

O chvíľu uvidíte

19:10:33 zvukovo-obrazový predel

19:10:43 **Reklama** (3 min. 45 sek.)

reklamné šoty: Mountfield, Slovenská sporiteľňa, Kaufland, Primabanka, Paralen, VÚB, BMW, ČSOB

19:14:28 zvukovo-obrazový predel

Búrlivé víno (12) - upútavka

19:15:06 zvukovo-obrazový predel

5. Ako deti obstáli

6. O pomoc žiadajú premiéra

7. VOĽBY 2016: PRIESKUM

8. Korupcia v štátnom podniku

9. Koniec tunelára

10. Automobilový pretekár je vinný

11. Vyšetrovanie Pandura stopli

12. Voľby 2016: Spiš

13. Rekordne veľa novej práce

14. Historický úspech

15. Mrazivá noc pod Tatrami

16. Silné mrazy v Poľsku / Poliaci vysvetľujú zákony / Trump rozhneval Anglicko / Renault zvoláva autá na kontrolu / Bowie na čele rebríčka

17. Spomienka na letecké nešťastie

V Televíznych novinách ešte uvidíte

19:43:30 zvukovo-obrazový predel

19:43:35 **Reklama** (6 min. 34 sek.)

Tatra banka, Kaufland, O2, Sme, Lučina, Kika, Dobré správy, Margot, Pravda, Tipos, XLS medical, Rytmus života, Dedo je lotor, BMW, Hospodárske noviny, Orange

19:50:09 zvukovo-obrazový predel

Vo štvorici po Slovensku vlakom (12) - upútavka

zvukovo-obrazový predel

18. Hrdina z Dakaru je doma

19. Kontrolovať sa oplatí

20. Strojári hrozia štrajkom

21. Stupavská zelé pod ochranou

22. Hrozia lavíny

23. Ľaliovo biele Oscary

24. Oslavovali platinovú svadbu

Uvidíte v športových novinách

20:06 záver

19:18:57 8. VOĽBY 2016: PRIESKUM

Jaroslav Zápala, moderátor: „Aj po štyroch rokoch vlády jednej strany rastú preferencie Smeru-SD. Naopak, dve opozičné strany sa po marcových voľbách už do Národnej rady vrátiť nemusia. Vyplýva to z najnovšieho prieskumu Polisu, ktorý vypracoval minulý týždeň pre agentúru Sita.“

Viktor Serebryakov, redaktor: „Smer si podľa prieskumu od júla polepšil až o šesť percent a tri mesiace sa už stabilne drží nad štyridsiatkou. Podľa experta za týmito číslami treba vidieť aj kritický postoj vlády k utečencom.“

V obraze 1. graf:

Predvolebné preferencie SMER-SD

Júl 2015	35,0
August 2015	35,5
September 2015	37,2
Október 2015	38,5
November 2015	40,1
December 2015	40,0
Január 2016	41,0

Polis/SITA

Ján Baránek, agentúra Polis Slovakia (telefonát): „Ale nemyslím si, že len s imigračnou krízou. Je tam určite aj vplyv tých sociálnych balíčkov.“

Viktor Serebryakov: „Za Smerom v prieskume nasleduje Siet', ktorá ako jediná opozičná strana prekročila desaťpercentnú hranicu. Pokračuje Most-Híd, SNS, KDH, hnutie Matoviča s Lipšicom a SMK. V prípade kresťanských demokratov pritom ide o najslabší výsledok za posledných dvanásť mesiacov meraní.“

V obraze:

2. graf: (pri názve každej strany aj logo)

Predvolebné preferencie (január 2016)

SMER-SD	41,0
#SIEŤ	13,8
MOST-HÍD	8,0
SNS	7,9
KDH	6,0
OLaNO/NOVA	6,0
SMK	5,3

Polis/SITA

- záber z tlačovej konferencie strany KDH (J. Figel' a ďalší členovia KDH)

Ján Baránek: „KDH ako keby nejakým spôsobom stratilo témy a postrádalo nejakých nových výrazných lídrov.“

Viktor Serebryakov: „Pod hranicou zvoliteľnosti skončila napríklad SaS, Sme rodina Borisa Kollára a SDKÚ-DS. V prepočte na kreslá by nové zloženie parlamentu vyzeralo takto. Smer by potreboval na vládnutie aspoň jedného koaličného partnera. No a naopak, pravicové strany by vládu bez spolupráce s SNS zostaviť nedokázali. Viktor Serebryakov, televízia Markíza.“

V obraze:

2. graf: (pri názve každej strany aj logo)

Predvolebné preferencie (január 2016)

SaS	4,2
Sme rodina	3,1
SDKÚ-DS	2,0
Iné strany	2,7

Polis/SITA

3. graf (znázornené kreslá v parlamente, kreslá patriace jednotlivým stranám sú vyznačené farebne: Smer-SD červenou, SNS fialovou, Siet' modrou, Most-Híd oranžovou, KDH žltou, OĽaNO-NOVA zelenou, SMK bledomodrou)

Predvolebné preferencie (január 2016)

Smer-SD 70

SNS	13
#Siet'	24
Most-Híd	14
KDH	10
OľaNO-NOVA 10	
SMK	9
Polis/SITA	

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Pojmy objektivita, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z., ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivita sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Správne konanie sa začalo z dôvodu, že účastník konania odvysielal v rámci programovej služby TV MARKÍZA dňa 19. 1. 2016 v čase o cca 19:18 hod. v programe *Televízne noviny* príspevok s názvom *Voľby 2016: Prieskum*, ktorými mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajského programu.

Pojmy objektivita, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivita sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

K výkladu pojmu objektivita sa vyjadril vo svojom písomnom vyjadrení aj účastník konania, cit.: „Správny orgán však nemôže tieto neurčité pojmy vykladať extenzívne a tým rozširovať svoju pôsobnosť. Extenzívny výklad neurčitých pojmov by predstavoval porušenie čl. 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“).

Podľa názoru vysielateľa Rada nemôže pojmy objektivita a nestrannosť vykladať príliš formalisticky, v rozpore so zmyslom a účelom ZoVR. Aj keď ZoVR stanovuje povinnosť vysielateľov umožniť vyjadriť sa všetkým dotknutým subjektom v spravodajských a politickopublicistických programoch, táto nemôže byť chápaná absolútne. Je potrebné zohľadniť možnosti vysielateľov a starostlivo posúdiť každý konkrétny prípad v medziach spravodlivosti.“ Posúdenie konkrétneho prípadu vo vzťahu k povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť je predmetom správneho konania č. 358/SKO/2016.

Účastník konania sa ďalej vyjadril ku kritériám objektivita podľa Hagena, ktorých sa pri výklade tohto pojmu pridrža aj Rada. Cit.:

„Rada v zásade pri posudzovaní objektívnosti postupuje v zmysle kritérií objektivity definovaných podľa Lutza Hagena: relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.“

V predmetnom príspevku bol prezentovaný prieskum verejnej mienky ohľadom volebných preferencií kandidujúcich politických strán a hnutí v parlamentných voľbách 2016, ktorý vypracovala agentúra Polis pre agentúru SITA. Reprezentatívna vzorka respondentov, na ktorej bol prieskum uskutočnený, uvedená nebola.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani sa volebná kampaň začína dňom uverejnenia rozhodnutia o vyhlásení volieb v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a končí 48 hodín pred dňom konania volieb. Voľby do NR SR boli vyhlásené predsedom Národnej rady SR Petrom Pellegrinim 12. 11. 2015 rozhodnutím č. 307/2015 Z. z. V ten istý deň teda začala aj predvolebná kampaň. Dátum konania volieb bol stanovený na sobotu 5. 3. 2016. Podľa § 17 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani bolo v období od 20. 2. 2016 do 5. 3. 2016 zakázané zverejňovať výsledky volebných prieskumov. Predmetný príspevok obsahujúci výsledky volebných prieskumov bol odvysielaný dňa 19. 1. 2016, teda v čase, keď bolo zverejňovanie volebných výsledkov podľa zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani dovolené.

Strany, hnutia a koalície mali na podanie kandidačných listín čas do polnoci 6. 12. 2015. Dňa 7. 12. 2015 boli kandidačné listiny zverejnené. Na základe týchto podaných listín kandidovalo v parlamentných voľbách 2016 spolu 23 politických subjektov. Podľa informácií zverejnených na internetovej stránke ministerstva vnútra SR (<http://www.minv.sk/?nr16-numbers>) sa jednalo o nasledovné politické subjekty:

- 1) #SIEŤ
- 2) Demokrati Slovenska - Ľudo Kaník
- 3) KOALÍCIA SPOLOČNE ZA SLOVENSKO
- 4) Komunistická strana Slovenska
- 5) Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko
- 6) Kresťanskodemokratické hnutie
- 7) Maďarská kresťanskodemokratická aliancia - Magyar Kereszténydemokrata Szövetség
- 8) MOST-HÍD
- 9) OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OL'ANO - NOVA)
- 10) Odvaha - Veľká národná a proruská koalícia
- 11) PRIAMA DEMOKRACIA
- 12) Sloboda a Solidarita
- 13) Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana
- 14) Slovenská národná strana
- 15) Slovenská občianska koalícia
- 16) SME RODINA - Boris Kollár
- 17) SMER - sociálna demokracia
- 18) Strana maďarskej komunity - Magyar Közösség Pártja
- 19) STRANA MODERNÉHO SLOVENSKA (SMS)
- 20) Strana TIP
- 21) Strana zelených Slovenska
- 22) ŠANCA
- 23) VZDOR - strana práce

Predmetný príspevok bol odvysielaný v rámci spravodajského programu Televízne noviny. Vzhľadom na jeho zaradenie do spravodajského programu vykonala Rada analýzu vo vzťahu k povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. podľa ktorej je vysielateľ povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského

charakteru. V súlade s § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii by vysielatelia mali dbať na to, aby volebné prieskumy boli reprodukované objektívne a nestranné.

V príspevku boli zverejnené preferencie tých politických subjektov, ktoré v prieskume dosiahli podľa grafu nad 5 % (graf č. 1)

Predvolebné preferencie (január 2016)

SMER-SD	41,0
#SIEŤ	13,8
MOST-HÍD	8,0
SNS	7,9
KDH	6,0
OLaNO/NOVA	6,0
SMK	5,3

Polis/SITA

Pri týchto stranách bolo tiež uvedené, koľko kresiel v budúcej NR SR by získali. K preferenciám strán, ktoré by neprekročili 5 percentnú hranicu, redaktor Viktor Serebryakov uviedol: „*Pod hranicou zvoliteľnosti skončila napríklad SaS, Sme rodina Borisa Kollára a SDKÚ-DS.*“

V obraze bol znázornený nasledovný graf:

Predvolebné preferencie (január 2016)

SaS	4,2
Sme rodina	3,1
SDKÚ-DS	2,0
Iné strany	2,7

V príspevku boli teda zverejnené volebné preferencie 10 politických subjektov z 23 kandidujúcich. Zvyšných 13 kandidujúcich politických subjektov nebolo v príspevku menovite spomenutých a neboli pri nich uvedené informácie o konkrétnom percente hlasov, ktoré by získali. Bola uvedená len spoločná grafická informácia, kde boli tieto strany označené ako „Iné strany“ s počtom preferencií 2,7 %. Taktiež absentovala informácia o tom, na akej vzorke respondentov sa uvedený prieskum vykonával.

K obsahu príspevku sa účastník konania vyjadril nasledovne, cit.:

„Príspevok informoval o prieskume Agentúry Polis pre agentúru SITA. Prieskum informoval o politických subjektoch, ktoré by sa dostali do Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „parlament“), ak by sa voľby konali v čase prieskumu. Vysielateľ okrem politických subjektov, ktoré by získali potrebný počet hlasov, aby sa dostali do parlamentu, uverejnil aj informácie o ostatných politických subjektoch, ktoré boli podľa prieskumu pod hranicou zvoliteľnosti. Vysielateľ však už menovite neinformoval o politických subjektoch, ktoré v prieskume získali menej ako 2% hlasov. Vysielateľ odvysielal prieskum v znení ako bol zverejnený Agentúrou Polis.

Hranica zvoliteľnosti do parlamentu je 5% z celkového počtu odovzdaných platných hlasov. Cieľom vysielateľa bolo informovať o politických subjektoch, ktoré by sa podľa aktuálnej situácie zistenej Agentúrou Polis v príslušnom čase dostali do parlamentu. Relevantnými pre príspevok teda boli len informácie o politických subjektoch, ktoré získali viac ako 5% hlasov. Podľa názoru vysielateľa nie je možné považovať informáciu o výsledkoch predvolebného prieskumu týkajúcu sa trinástich politických subjektov, ktoré dohromady získali 2,7 % hlasov, za relevantnú a vecnú vo vzťahu k predmetu príspevku. Vysielateľ išiel podľa svojho názoru nad rámec svojich povinností, keď menovite informoval aj o politických subjektoch, ktoré v rámci prieskumu získali aspoň 2% hlasov.“

Vysielateľ sa domnieva, že príspevok obsahujúci osobitný údaj o politických subjektoch, ktoré

dohromady získali 2,7 % hlasov v prieskume, by bol v rozpore aj s kritériom zrozumiteľnosti. Ak by vysielateľ bol vždy a za každých okolností povinný informovať aj o politických subjektoch so zanedbateľnými preferenciami, tieto informácie by v konečnom dôsledku zahltili spravodajské a politicko-publicistické programy nielen vysielateľa, ale aj ostatných vysielateľov.

Podľa vyjadrenia účastníka konania boli pre príspevok relevantné iba informácie o tých kandidujúcich subjektoch, ktoré by prekročili hranicu zvoliteľnosti do NR SR, čiže 5 % všetkých platných odovzdaných hlasov. Uvedené nie je možné aplikovať na predmetný príspevok. Témou príspevku bol prieskum volebných výsledkov v celku, nie iba vo vzťahu k možnému zloženiu parlamentu. Preto v ňom neboli zverejnené iba výsledky prieskumu týkajúce sa tých kandidujúcich subjektov, ktoré by presiahli 5 % hranicu zvoliteľnosti. Ako vyplýva z prepisu/popisu skutkového stavu, ako aj záznamu vysielania účastníka konania v tomto príspevku informoval o 10 kandidujúcich subjektoch, pričom 3 z nich mali podľa zverejnených informácií z prieskumu vo voľbách dosiahnuť menej ako 5%. Nie je teda pravdou, že relevantnými boli len údaje o tých subjektoch, ktoré podľa prieskumu získali viac ako 5% hlasov, keďže predmetom príspevku bol predvolebný prieskum ako celok. V tomto prípade bol preto rozsah informácií o výsledkoch predvolebného prieskumu tak, ako ho uviedol účastník konania nedostačujúci.

S vyjadrením účastníka konania o absencii potreby zverejnenia informácií o tých politických subjektoch, ktoré mali podľa prieskumu získať dohromady 2,7 % hlasov sa Rada nestotožňuje. V čase odvysielania predmetného príspevku bolo známe, ktoré politické subjekty kandidujú v parlamentných voľbách 2016. V súlade s § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii by vysielatelia mali dbať na to, aby volebné prieskumy boli reprodukované objektívne a nestranné. To znamená, že by mali byť zverejnené všetky dostupné informácie o prieskume a zverejnené by mali byť výsledky preferencií všetkých politických subjektov kandidujúcich vo voľbách do NR SR, ktoré boli v prieskume zaznamenané. V predmetnom príspevku vo vzťahu k tým politickým subjektom, ktoré by dosiahli spolu 2,7 % hlasov (spolu 13 subjektov) bola prezentovaná len grafická informácia. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že v tomto prípade je možné, že niektoré z nezverejnených subjektov mohli dosiahnuť aj výsledok tesne pod 2 %. Tým, že tieto subjekty zverejnil účastník konania iba graficky s označením „Iné strany“ a uviedol len spoločné volebné preferencie (2,7 %) mohol uvedené subjekty znevýhodniť.

Ďalej účastník konania uvádza nasledovné, cit.:

„Vysielateľ v rámci príspevku informoval svojich divákov relevantne, vecne a zrozumiteľne o aktuálnych preferenciách politických subjektov, ktoré by získali aspoň 2% hlasov. Z obsahu príspevku nie je žiadnym spôsobom možné vyvodiť, že by tento zaujato podporoval len určité politické subjekty. Vysielateľ zároveň prezentoval divákovi úplnú informáciu, tak ako ju získal, nakoľko uviedol aj sumárny údaj týkajúci sa ostatných politických subjektov so zanedbateľnými preferenciami. Uvedenie názvov aj týchto politických subjektov by vzhľadom na formát a cieľ príspevku vysielateľ považoval za neprimerané a nadbytočné.“

Ako je uvedené vyššie, v čase odvysielania predmetných príspevkov bolo známe, ktoré politické subjekty kandidujú v parlamentných voľbách 2016. Účelom príspevku však nebolo informovať o tom, ktoré subjekty kandidujú v parlamentných voľbách 2016, ale o výsledku volebného prieskumu vo vzťahu k týmto stranám. Na základe informácií poskytnutých v predmetnom príspevku boli diváci oboznámení s výsledkami niektorých z týchto strán podrobne (uvedením názvu a počtu percent hlasov, ktoré by vo voľbách získali) zatiaľ čo informácie o iných neboli poskytnuté vôbec, resp. len graficky a v súhrne. Tvrdenie účastníka konania, že informoval o aktuálnych preferenciách politických subjektov, ktoré by získali aspoň 2% hlasov relevantne, vecne a zrozumiteľne nemožno potom akceptovať. Účastník konania v príspevku uviedol, cit.: ... „dve opozičné strany sa po marcových voľbách už do Národnej rady vrátiť nemusia“ a taktiež „Pod hranicou zvoliteľnosti skončila napríklad SaS, Sme rodina Borisa Kollára a SDKÚ-DS.“ Z uvedených slovných informácií je zrejmé, že účastník konania uvádzal v súvislosti s týmito subjektmi hranicu zvoliteľnosti, pričom selektívne zobrazil a slovne informoval úplne len o troch subjektoch (dva z nich boli vtedajšie parlamentné

strany). O ostatných subjektoch obmedzil informácie len do grafickej podoby. Je možné, že niektoré z nezverejnených subjektov mohli dosiahnuť aj výsledok tesne pod 2 %. Rada je toho názoru, že týmto výberom zaujato podporoval len určité politické subjekty.

Účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol, že prezentoval divákovi úplnú informáciu, tak ako ju získal a taktiež v inej časti uviedol, že odvysielal prieskum v znení ako bol zverejnený Agentúrou Polis, cit.:

„Prieskum, ktorý bol predmetom príspevku, bol Agentúrou Polis ako už bolo uvedené vyššie vypracovaný pre SITA Slovenská tlačová agentúra a.s. (ďalej len „SITA“). Vysielateľ informácie o prieskume len prevzal, pričom obsahom prevzatej informácie nebol údaj o výsledkoch jednotlivých politických subjektov, ktoré v prieskume dohromady získali 2,7% hlasov. Túto skutočnosť potvrdzuje aj postup ostatných slovenských médií, ktoré taktiež uviedli len informáciu, že ostatné politické subjekty by získali dohromady 2,7 % hlasov.“

Je zrejmé, že nie je možné od vysielateľa požadovať, aby zverejnil informácie, ktorými nedisponuje (ktoré prieskum neobsahoval). V súvislosti s uvedeným však poukazuje Rada na objektívnu zodpovednosť účastníka konania za správny delikt, t. j. u právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona (napr. volebný prieskum len s určitými volebnými preferenciami), môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania. V danom prípade bolo povinnosťou účastníka konania interpretovať prieskum tak, aby bol v súlade so zákonnou požiadavkou objektívnosti a nestrannosti.

Účastník konania vo svojom vyjadrení ďalej uvádza, cit: *„Vysielateľ sa domnieva, že zverejnenie výsledkov prieskumu nepredstavuje porušenia žiadneho zákonného ustanovenia. ZoVR ani iný zákon nestanovuje vysielateľovi povinnosť zverejňovať predvolebné preferencie všetkých kandidujúcich strán, hnutí a koalícií. Predmetom príspevku bolo prioritne informovať o politických subjektoch, ktoré by sa v tom čase do parlamentu dostali. Vysielateľ má za to, že divák mal k dispozícii všetky relevantné informácie a z príspevku je zrejmé, že všetky ostatné politické subjekty, ktoré neboli v príspevku uvedené získali v prieskume menej ako 2%, Vzhľadom na skutočnosť, že vtom čase už bolo známe, ktoré politické subjekty kandidujú do parlamentu, nie je nevyhnutné vymenovať všetky politické subjekty, ktoré v prieskume získali menej ako 2%.*

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ZoVR ani iný právny predpis nestanovuje, aby vysielateľ v prípade prieskumov vymenoval všetky politické strany kandidujúce do parlamentu. ZoVR ani iný právny predpis nestanovuje vysielateľovi, aby v čase vysielania prieskumu vyhradil politickým stranám kandidujúcim do parlamentu rovnaký čas resp. stanovený čas.“

Je pravdou, že zákon č. 308/2000 Z. z. ani iný právny predpis výslovne nestanovuje povinnosť, aby vysielateľ v prípade zverejnenia predvolebných prieskumov vymenoval všetky politické strany kandidujúce do parlamentu. Táto však nepriamo vyplýva z § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., ktorý ustanovuje vysielateľom povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu. Za jedno z kritérií objektivity je vo všeobecnosti považovaná úplnosť. Poskytnutím neúplných informácií pri informovaní o výsledkoch predvolebného prieskumu v príspevku tak, že zverejnené boli len výsledky týkajúce sa vybraných subjektov, jasne dochádza k znevýhodneniu subjektov, ktorých volebné preferencie zverejnené neboli a tým k nezabezpečeniu objektivity spravodajstva.

Účastník konania podporne k svojim tvrdeniam uviedol a ako prílohu doložil viaceré články, ktoré prezentovali odvysielaný obsah v rovnakom rozsahu:

„Dôkazy:

Článok s názvom „Do parlamentu by sa dostalo sedem strán, medzi nimi aj SMK" ([Webnoviny.sk](#))

Článok s názvom „Do parlamentu by sa dostalo šesť opozičných strán, Sulík by vypadol" ([noviny.sk](#))

Článok s názvom „Prieskum Poliš: Voľby by vyhral Smer, do parlamentu by sa dostala aj SMK" ([sme.sk](#))

Článok s názvom „Prieskum Polis: Výrazný pokles KDH, v parlamente by pribudol nový subjekt" ([ta3.com](#))

Článok s názvom „Prieskum: Smer prvý, do parlamentu by sa dostala aj SMK" ([pravda.sk](#))”

Vzhľadom na skutočnosť, že ide o články, ktoré uverejnili printové médiá, resp. webové stránky, nie je možné ich považovať za relevantné v súvislosti s plnením si povinností vysielateľov vyplývajúcich zo zákona č. 308/2000 Z. z. Okrajovo je možné poznamenať, že vo všetkých uvedených zdrojoch bola uvedená aj informácia o reprezentatívnej vzorke obyvateľstva, na ktorej bol prieskum uskutočnený. V posudzovanom príspevku, tak ako sme už uviedli tento údaj absentoval.

V Komentári k zákonnej úprave vysielania v čase volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý vydala Rada a je dostupný na jej webovej stránke, je k volebným prieskumom uvedené nasledovné: „V súlade s § 16 ods. 3 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii však musia vysielatelia dbať na to, aby volebné prieskumy boli reprodukovateľné nezaujatý, pričom musia byť zverejnené všetky dostupné informácie o prieskume (t.j. parametre prieskumu ako identifikácia organizácie, ktorá prieskum vykonala, zadávateľ prieskumu, veľkosť reprezentatívnej vzorky obyvateľstva atď.) a zverejnené musia byť výsledky preferencií všetkých politických subjektov kandidujúcich vo voľbách do NR SR, ktoré boli v prieskume zaznamenané. Prezenterovanie predvolebných preferencií len vybraných politických subjektov by nebolo v súlade s právom verejnosti na všestranné a objektívne informácie, ani v súlade s povinnosťou vysielateľa zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.“ Príspevok nemožno považovať za nezaujatý, keďže niektoré kandidujúce subjekty znevýhodnil tým, že o výsledkoch ich volebných preferencií vôbec neinformoval, resp. zhrnul obrazovú informáciu o nich do spoločného podielu volebných preferencií (Iné strany 2,7 %). Neboli teda zverejnené výsledky preferencií všetkých politických subjektov kandidujúcich vo voľbách do NS SR.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10. ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci Lingens v. Rakúsko, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať *ad hoc* spolu s legitímnym cieľom.

Ústava zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Prípadná sankcia, bude účastníkovi konania uložená na základe zákona, konkrétne § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Účelom tohto ustanovenia je práve ochrana práv a slobôd iných. Podmienka legality a legitimacy je teda nepochybne naplnená.

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarcu využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať. V tejto súvislosti tiež Rada uvádza, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: „*Prevádzkovateľ vysielať je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.*“

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Túto rovinu skúma Rada prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu príp. obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej. Ako vyplýva z analýzy uvedenej vyššie, intenzita porušenia povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť bola natoľko vysoká, že prevládala nad slobodou prejavu, keďže účastník konania prezentoval výsledky volebných preferencií len vybraných politických subjektov, čím opomenuté subjekty znevýhodnil. Týmto konaním účastník konania mohol narušiť rovnosť príležitostí v rámci politickej súťaže, keď zverejnil informácie iba o vybraných kandidujúcich politických subjektoch, čím tieto oproti zvyšným zvýhodnil. Už vytvorenie možnosti narušenia rovnosti politickej súťaže, ako jedného z princípov demokratickej spoločnosti, je preto nutné považovať za okolnosť, ktorá spôsobila, že odvysielaný spravodajský program nebol objektívny a nestranný.

Pri posudzovaní opodstatnenosti zásahu do slobody prejavu je potrebné prihliadnuť i na uloženie sankcie v tom zmysle, či sankcia nie je vzhľadom na sledovaný cieľ (v tomto prípade zabezpečenie objektívnych a nestranných spravodajských informácií) neprimerane prísna. Vzhľadom na význam chráneného záujmu a charakter uloženej sankcie [uložená sankcia nie je ani sankciou v pravom (trestnom) slova zmysle, nakoľko sa jedná len o upozornenie na porušenie zákona, ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania] je Rada toho názoru, že zásah do slobody prejavu v danom prípade nie je neprimeraný. Takáto forma sankcie nekladie dôraz na represívnu, ale na výchovnú zložku. Rady preto usudzuje, že zákonný zásah do slobody prejavu účastníka konania je úplne minimálny a vzhľadom na chránený záujem nevyhnutný.

Vzhľadom na vyššie uvedené Rada skonštatovala, že odvysielaním programu *Televízne noviny*, ktorý obsahoval príspevok s názvom *Voľby 2016: Prieskum* dňa 19. 1. 2016 v čase o cca 19:18 hod., v ktorom boli prezentované preferencie len vybraných politických subjektov došlo k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajského programu.

* * *

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať.

Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:

1x účastník konania

2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

prof. Miloš Mistrík
predseda
Rady pre vysielanie a retransmisiu